

BEZPEČNOSTNÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

(Návrh – medzirezortné pripomienkové konanie 31.8. – 14.9.2017)

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2017/627>

BRATISLAVA 2017

OBSAH

I.	Úvod	3
II.	Hodnoty a bezpečnostné záujmy SR	3
III.	Bezpečnostné prostredie SR	5
	a. Medzinárodný systém	
	b. Euroatlantický integračný priestor	
	c. Európske susedstvo	
	d. Bezpečnosť a obrana štátu	
	e. Vnútoraná bezpečnosť štátu	
	f. Materiálne, ekonomické a environmentálne bezpečnostné výzvy	
IV.	Bezpečnostná politika SR	12
	a. Posilňovanie platnosti základných princípov a noriem medzinárodného práva	
	b. Posilňovanie bezpečnosti a stability euroatlantického priestoru	
	c. Posilňovanie bezpečnosti a stability v európskom susedstve	
	d. Posilňovanie bezpečnostného systému štátu	
	e. Posilňovanie obrany štátu	
	f. Posilňovanie odolnosti štátu	
	g. Posilňovanie dôvery a podpory občanov	
	h. Potláčanie extrémizmu a terorizmu	
	i. Zaručenie materiálnych, ekonomických a environmentálnych predpokladov bezpečnosti štátu	
	j. Ochrana občana doma a v zahraničí	
V.	Záver	23

ÚVOD

1. Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky je základným dokumentom bezpečnostnej politiky štátu. Odráža dynamický vývoj bezpečnostného prostredia, reaguje na zvyšujúcu sa akútnosť, intenzitu, prepojenie a globálne pôsobenie bezpečnostných hrozieb, ako aj zotieranie hraníc medzi vnútornou a vonkajšou bezpečnosťou. Vychádza z hodnôt a princípov Slovenskej republiky. Identifikuje jej bezpečnostné záujmy, charakterizuje bezpečnostné prostredie a stanovuje spôsob presadzovania jej bezpečnostných záujmov prostredníctvom bezpečnostnej politiky.
2. Bremeno zodpovednosti za svoju bezpečnosť nesie v prvom rade SR. Globálna konkurencia, revolúcia v technologickej a informačnej oblasti a vývoj bezpečnostného prostredia však zároveň vytvárajú potrebu riešiť bezpečnostné hrozby a výzvy prostredníctvom medzinárodnej spolupráce. Bezpečnostná stratégia preto zdôrazňuje význam aktívneho členstva SR v medzinárodných organizáciách, osobitne v Európskej únii (EÚ) a Severoatlantickej aliancii (NATO), ktoré zostávajú základnými piliermi jej bezpečnosti a prirodzeným priestorom pre realizáciu jej bezpečnostnej politiky. Integrácia v EÚ a NATO je inštitucionálnym vyjadrením civilizačnej príslušnosti Slovenskej republiky, posilňuje jej zahranično-politický vplyv a všestranne podporuje jej rozvoj. Pre SR sa EÚ stala životným a hodnotovým priestorom a NATO obranným a bezpečnostným pilierom. Bezpečnostná stratégia SR je v súlade s Globálnou stratégiou pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ a Strategickou koncepciou NATO.
3. Dokument vychádza z Ústavy a legislatívy SR a zo záväzkov vyplývajúcich pre SR z členstva v EÚ, NATO, OSN a v ostatných medzinárodných organizáciách. Je výsledkom práce ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ako aj konzultácií s odbornou verejnosťou, mimovládny a akademickým sektorom. Ako základný dokument bezpečnostnej politiky Slovenskej republiky ponúka spoločnú východiskovú platformu pre ďalšie nadväzujúce stratégie a akčné plány.

HODNOTY A BEZPEČNOSTNÉ ZÁUJMY SR

4. Slovenská republika je zvrchovaným demokratickým štátom, plne integrovaným v euroatlantickom priestore, s dobrými predpokladmi politického, ekonomického, kultúrneho a spoločenského rozvoja. Vyznáva, obhajuje, presadzuje a chráni hodnoty slobody, mieru, demokracie, ľudských práv a občianskych slobôd, spravodlivosti, právneho štátu, solidarity a plurality.
5. Na vrchole bezpečnostných záujmov stojí **zaistenie politickej nezávislosti, zvrchovanosti, územnej celistvosti, nedotknuteľnosti hraníc a identity** Slovenskej republiky, udržanie a rozvoj jej demokratického ústavného poriadku a právneho štátu, ako aj **bezpečnosť všetkých jej občanov a obyvateľov**, vrátane ochrany života a zdravia, individuálnych ľudských práv a občianskych slobôd.
6. Hlavnými bezpečnostnými záujmami SR sú:

- a. Dodržiavanie **základných princípov a noriem medzinárodného práva**, vrátane mierového riešenia sporov medzi štátmi, zákazu použitia sily alebo hrozby silou; územnej celistvosti a politickej nezávislosti; práva byť súčasťou medzinárodných organizácií, uzatvárať dvojstranné alebo mnohostranné dohody, vrátane zmlúv o spojeníctve, ako aj práva na individuálnu a kolektívnu sebaobranu. Tieto princípy a normy vytvárajú priestor na budovanie partnerských vzťahov, vzájomnej dôvery a odstraňujú vzájomné napätie a pocit ohrozenia;
- b. Posilňovanie **bezpečnosti a stability euroatlantického priestoru**, vrátane posilňovania solidarity a súdržnosti NATO a EÚ, ako aj ich schopnosti čeliť bezpečnostným hrozbám, zachovania bezpečnosti a obrany všetkých ich členských štátov; udržiavania silnej transatlantickej väzby ako základu kolektívnej obrany v NATO, posilňovania efektívnosti EÚ a NATO, vrátane napĺňania strategického partnerstva medzi nimi, rozvoja ich vzájomných vzťahov a vyhýbania sa zbytočným duplicitám v oblasti obrany a bezpečnosti; posilňovania inštitucionálnej stability EÚ, vrátane stability spoločnej meny a schengenského priestoru; dôveryhodnosti záväzku solidarity medzi jej členskými štátmi a schopnosti EÚ konať ako bezpečnostný aktér; dodržiavania základných ľudských práv a slobôd, princípov právneho štátu, a rozvoja demokracie v celom euroatlantickom priestore. Bezpečné a stabilné integračné zoskupenia, ktorých je SR členom, patria k základným predpokladom bezpečnosti a stability SR;
- c. Posilňovanie **bezpečnosti a stability v širšom susedstve EÚ a NATO**, vrátane predchádzania, zvládania a zmierňovania následkov miestnych a regionálnych kríz a konfliktov, ako aj našej schopnosti k tomuto úsiliu prispievať; zvyšovania odolnosti štátov v týchto oblastiach voči bezpečnostným hrozbám; vytvárania ekonomických predpokladov stability a trvalo udržateľného rozvoja v zmysle cieľov OSN; rozvoja demokracie, ľudských práv a slobôd, a princípov právneho štátu, ako aj budovania občianskej spoločnosti; a zároveň pokračovania v procese rozširovania EÚ a NATO. Predchádzať krízam a riešiť ich mimo euroatlantického priestoru je omnoho bezpečnejšie ako ich nechať prerásť do konfliktu alebo rozšíriť sa na územie členských štátov EÚ a NATO.
- d. Zvyšovanie **schopnosti presadzovať bezpečnostné záujmy** štátu v medzinárodnom prostredí, vrátane posilňovania jeho dobrého mena ako štátu plniaceho si svoje záväzky; účasti na jadre euroatlantickej integrácie; rozvíjania dobrých bilaterálnych vzťahov a spolupráce so susedmi, štátmi v regióne strednej Európy a ďalšími členskými štátmi EÚ a NATO. SR je bezpečnejšia v spoločenstve založenom na vzájomnej dôvere a hodnotách, je pre ňu jednoduchšie presadzovať svoje bezpečnostné záujmy ak má vybudované silné zahraničnopolitické väzby.

- e. Zachovávanie **bezpečnosti** a zaručenie **obrany** štátu, vrátane rozvoja obranných spôsobilostí; riadneho a efektívneho fungovania bezpečnostného systému štátu; zaručenia schopnosti štátu reagovať na nové spôsoby vedenia bojovej činnosti a asymetrické hrozby; zaistenia kybernetickej obrany štátu. Schopnosť odstrašiť od agresie a v prípade potreby sa jej individuálne alebo kolektívne brániť, ostáva aj v 21. storočí základným predpokladom bezpečnosti štátu a jeho občanov.
- f. Zvyšovanie **odolnosti štátu voči bezpečnostným hrozbám**, vrátane zaistenia riadneho fungovania ústavných orgánov; budovania bezpečného a odolného kybernetického priestoru; prevencie a riešenia extrémizmu a radikalizácie, posilňovania podpory a dôvery verejnosti k demokratickým inštitúciám a základnej orientácii zahraničnej a bezpečnostnej politiky; rozvíjania kompetentnej bezpečnostnej komunity; budovania demokratického povedomia a osobnej zodpovednosti u mladej generácie; posilnenie kvality a úlohy vzdelávacieho systému pri rozvoji demokracie a zaisťovaní bezpečnosti; posilňovania súdržnosti a kultúrneho rozvoja spoločnosti a rozvoja občianskej spoločnosti. Štát a spoločnosť musia byť schopné odolať krízovým situáciám bez toho, aby to ohrozilo ich základné fungovanie a tým aj bezpečnosť občanov.
- g. Rozvoj **ekonomických, materiálnych a environmentálnych predpokladov** bezpečnosti a stability štátu, vrátane trvalo udržateľného rozvoja, budovania vedomostnej ekonomiky a posilňovania jej konkurencieschopnosti; zvyšovania životnej úrovne obyvateľov a udržania sociálnej stability; zaručenia energetickej, surovínovej a potravinovej bezpečnosti štátu; zlepšovania kvality životného prostredia v národnom, európskom a globálnom kontexte; rozvoja medzinárodnej hospodárskej spolupráce; ochrany majetku štátu, ako aj fyzických a právnických osôb. SR musí byť schopná čeliť celému spektru hrozieb.

BEZPEČNOSTNÉ PROSTREDIE SR

- 7. **Bezpečnostné prostredie**, v ktorom SR naplňa svoje bezpečnostné záujmy, sa **významne zhoršilo**. Mení sa rýchlo a častokrát nepredvídane, ovplyvňujú ho vnútorné a vonkajšie faktory, ktoré sú navzájom úzko previazané a ktorých hranica je čoraz nejasnejšia. Krízové situácie môžu vznikáť bez akéhokoľvek varovania a reakcia medzinárodného spoločenstva nemusí byť okamžitá. Znižuje sa konsenzuálnosť v medzinárodných vzťahoch, oslabujú sa hodnotové základy medzinárodnej politiky, dôvera a porozumenie medzi štátmi, narastá nestabilita a napätie, dynamicky sa mení prerozdelenie moci a vplyvu.

Medzinárodný systém

8. Kľúčovú úlohu pri tvorbe noriem medzinárodného práva a ich následnej ochrane má **Organizácia Spojených národov** a regionálne organizácie v zmysle Charty OSN, ktoré predstavujú základnú platformu riešenia problémov medzinárodnej bezpečnosti. Dôležitými oblasťami ich činnosti sú posilňovanie medzinárodného práva, preventívnej diplomacie, mediácie, budovanie mieru a efektívnejšie mierové operácie. Dôležitú úlohu pri prevencii konfliktov a zabezpečovaní kooperatívnej bezpečnosti na našom kontinente má **Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe** (OBSE).
9. Slovenská republika negatívne vníma **oslabovanie schopnosti OSN a OBSE** v oblasti predchádzania kríz a konfliktov a ich následnej stabilizácie. Vznikajú nové ohniská napätia, dlhodobé konflikty a zlyhávajúce štáty, ktoré nedokážu svojim občanom zaručiť bezpečnosť a stabilitu. Dochádza k **porušovaniu základných princípov a noriem** medzinárodného práva, oslabovaniu mechanizmov kooperatívnej bezpečnosti, porušovaniu medzinárodných záväzkov a zmlúv a stagnácii procesu kontroly zbrojenia, odzbrojenia a nešírenia zbraní hromadného ničenia.
10. Jedným z najväznejších porušení medzinárodného poriadku je narušenie zvrchovanosti a územnej celistvosti štátu. Z pohľadu ochrany bezpečnostných záujmov SR je mimoriadne znepokojujúcim prípadom porušenia základných princípov a noriem medzinárodného práva **pričlenenie časti územia Ukrajiny k Ruskej federácii** ozbrojenou silou na základe nelegitímneho a nelegálneho referenda na Kryme a v Sevastopole, a jej podiel na vytvorení a udržiavaní ozbrojeného konfliktu v susedstve SR, ktorý má dopad na bezpečnosť a stabilitu celého regiónu.
11. **Vzťahy štátov EÚ a NATO s Ruskou federáciou** sa po týchto udalostiach zásadným spôsobom zhoršili, vzájomne boli uplatnené sankčné opatrenia, vojenský potenciál a aktivity Ruskej federácie v blízkosti členských štátov EÚ a NATO narástli, následkom čoho došlo k **vojenskému posilneniu východného krídla NATO**. Súčasne však pokračuje záujem o **dialóg s Ruskom** k bezpečnostným otázkam, predovšetkým na pôde Rady NATO – Rusko a v rámci OBSE.
12. Šírenie **zbraní hromadného ničenia a ich nosičov** predstavuje bezpečnostnú hrozbu, a to aj v súvislosti s existenciou zlyhávajúcich štátov, ktoré nemusia byť schopné zabezpečiť ich kontrolu a ničenie. Nebezpečné materiály, vrátane chemických, biologických, rádioaktívnych alebo jadrových, sa môžu dostať do rúk štátnych a neštátnych aktérov, vrátane **teroristických skupín**, a ohroziť územie a obyvateľov SR alebo jej spojencov. Zhoršovanie bezpečnostnej situácie sa odrazilo na erózii **medzinárodného režimu kontroly zbrojenia**. Zásadnú výzvu predstavuje aj vedecko-technický pokrok a zvyšovanie dostupnosti poznatkov v rôznych vedeckých disciplínach, ktoré umožňujú neštátnym aktérom a teroristickým organizáciám obchádzať kontrolné mechanizmy štátu.

Euroatlantický integračný priestor

13. Rozširovanie EÚ a NATO prinieslo vyššiu mieru bezpečnosti, stability a prosperity Slovenskej republike, jej občanom a celému euroatlantickému priestoru. Nemohlo však vyriešiť všetky problémy a eliminovať bezpečnostné hrozby, ktoré v posledných rokoch euroatlantické spoločenstvo oslabujú.
14. Na znižovanie bezpečnosti Slovenskej republiky vplýva **pokles dôvery verejnosti** v členských štátoch EÚ a NATO k týmto organizáciám. Odstredivé tendencie a šírenie politických prúdov zameraných proti existencii a hodnotám, ktoré EÚ a NATO predstavujú, majú potenciál oslabiť alebo znefunkčniť ich fungovanie, zvrátiť integračný proces, a tým poškodiť bezpečnostné záujmy Slovenskej republiky. Významným faktorom prehĺbovania tohto problému je propagandistické a dezinformačné pôsobenie vonkajších a vnútorných aktérov.
15. Euroatlantickým priestorom otriasli početné **teroristické útoky**, ktoré sa stali stálou hrozbou a výrazne tak znížili pocit bezpečia jej občanov. Okrem priamych škôd na životoch, zdraví a majetku môžu demokratickú spoločnosť oslabovať aj nepriamo, vytváraním tlaku na prijímanie extrémnych opatrení a znižovaním dôvery občanov v spoločné hodnoty a inštitúcie.
16. Bezpečnosť a stabilitu euroatlantického priestoru narušil aj prudký **nárast nelegálnej nekontrolovateľnej migrácie** z regiónov Blízkeho východu, Ázie a Afriky do Európy. Riziko ďalšej nelegálnej nekontrolovateľnej migrácie zvyšujú zlé sociálno-ekonomické podmienky, nárast obyvateľstva, pokračovanie a šírenie konfliktov a nestability, či vplyv klimatickej zmeny v týchto regiónoch.
17. Nelegálna nekontrolovateľná migrácia predstavuje nielen **závažnú humanitárnu výzvu**, ale tiež **hrozbu pre bezpečnosť Slovenskej republiky**, súdržnosť a stabilitu Európskej únie a funkčnosť schengenského systému. Aktivizuje domáce extrémistické zoskupenia, zvyšuje mieru populizmu a intolerancie, dopomáha k presadeniu sa extrémistických hnutí v politickom súboji, je živnou pôdou pre organizovaný zločin profitujúci na prevádzachťve a pašovaní ľudí, vnáša rozpory medzi členskými štátmi EÚ a ohrozuje fungovanie schengenského systému.
18. Pričlenenie si územia susedného štátu ozbrojenou silou, zvyšujúca sa asertivita Ruskej federácie v zahraničnej a bezpečnostnej politike, a rastúci vojenský potenciál Ruskej federácie viedli k urýchlenej **adaptácii NATO** po roku 2014. Aliancia opätovne potvrdila svoju schopnosť reagovať na zmeny bezpečnostného prostredia a svoj strategický význam pre bezpečnosť a stabilitu v Európe. Ich najlepšou garanciou zostáva systém kolektívnej obrany, postavený na transatlantickom spojeníctve a spravodlivom zdieľaní zodpovednosti za jeho funkčnosť.
19. Otázka spravodlivého **zdieľania bremena za európsku bezpečnosť** je mimoriadne dôležitá pre udržanie jednoty, sily, súdržnosti a solidarity medzi spojencami, ako aj pre samotnú akčioschopnosť Aliancie. Členské štáty NATO, vrátane SR, zastavili prepád výdavkov na obranu a začali zvyšovať investície do modernizácie a nasaditeľnosti ozbrojených síl.

20. **Globálna stratégia EÚ pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku** a jej rýchla implementácia upriamili politickú pozornosť na bezpečnostnú agendu nastavili trend prehlbovania spolupráce a integrácie v tejto oblasti. Spustili sa viaceré iniciatívy v rámci Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) smerujúce k väčšej samostatnosti EÚ a vyššej efektívite členských štátov pri vývoji, nadobúdaní a využívaní civilných aj vojenských spôsobilostí, a k posilňovaniu európskeho obranného priemyslu.
21. Pozitívnym trendom je tiež intenzívny rozvoj **spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany medzi EÚ a NATO**. Obe organizácie postúpili od spoločných politických vyhlásení k počiatočnej koordinácii plánovacích dokumentov, ich súbežnej implementácii a jej pravidelnému vyhodnocovaniu. Postupne sa posilňuje ich schopnosť reagovať na problémy koordinovane, napríklad pri podpore rozširovania priestoru bezpečnosti a stability. Pretrvávajúcou výzvou pre ďalšie posilňovanie ich spolupráce sú nevyriešené bilaterálne vzťahy medzi štátmi s rôznym členstvom v týchto dvoch organizáciách.

Európske susedstvo

22. Zlá bezpečnostná situácia v mnohých regiónoch okolitého sveta, zlyhávanie štátov, rýchly demografický rast, spolu s globálnymi problémami ako sú chudoba, epidémie a dôsledky klimatickej zmeny, vrátane degradácie životného prostredia a nedostatku potravín a pitnej vody, vytvárajú silný tlak na **vznik kríz a konfliktov**, a s nimi súvisiace **presídľovanie** veľkej masy obyvateľstva hľadajúceho záchranu v prosperujúcom svete. Tieto procesy sú urýchľované nástupom moderných technológií odstraňujúcich fyzické aj psychologické bariéry. **Zlyhávajúce štáty** sú zdrojom nestability, konfliktov a vynútenej migrácie, navyše slúžia ako liaheň a útočisko teroristov.
23. Vývoj vo **východnom susedstve NATO a EÚ** má zásadný vplyv na bezpečnostné prostredie Slovenskej republiky. Situácia vo východných oblastiach Ukrajiny smeruje k vytvoreniu dlhodobého konfliktu, ktorý bude vytvárať potenciálne zdroje napätia a ovplyvňovať bezpečnostnú situáciu na celom území **Ukrajiny, v oblasti Čierneho mora, ako aj v strednej a východnej Európe**. Nestabilita na Ukrajine, spojená s potenciálnou ďalšou eskaláciou napätia, predstavuje bezpečnostnú hrozbu pre SR.
24. **Západný Balkán** stále nie je dostatočne stabilizovaný, a to napriek pokračujúcim integračným procesom. Vo viacerých krajinách regiónu stagnuje proces reforiem, citelný je nárast nacionalizmu, pokračujúce ekonomické problémy a škodlivé pôsobenie vonkajších aktérov usilujúcich sa o získanie a presadenie svojho vplyvu alebo narušenie euroatlantického integračného procesu. Ich úspešnosť súvisí so znížením pozornosti euroatlantických zoskupení voči tomuto regiónu. Významný podiel na situácii má aj zaostávanie vnútorných reforiem, vysoká miera korupcie a neukončený prechod k právnemu štátu. Destabilizujúci potenciál pre región môže mať ďalšia nekontrolovaná migračná vlna.

25. Zdrojom nestability je aj naďalej región **Blízkeho a Stredného východu**. Hlavnými destabilizačnými faktormi sú vojenské konflikty, konkurujúce snahy o dominanciu regionálnych mocností a náboženských smerov, územné spory, expandovanie ideológií zneužívajúcich terorizmus ako nástroj svojho pôsobenia, náboženský extrémizmus, sociálno-ekonomická stagnácia a úpadok, migrácia, energetická nedostatočnosť, nedostatok vody a s tým súvisiaci nedostatok potravín, populačný rast, ako aj šírenie konvenčných a nekonvenčných zbraní. Kampaň medzinárodnej koalície proti Islamskému štátu v Líbyi, Iraku a Sýrii vedie k transformácii jeho aktivít do asymetrických hrozieb. Flexibilná distribúcia radikálnych ideológií môže zvyšovať teroristickú hrozbu v EÚ.

Bezpečnosť a obrana štátu

26. Vážnou potenciálnou bezpečnostnou hrozbou pre zachovanie štátnej existencie, zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti hraníc SR je ozbrojené napadnutie. Túto hrozbu nemožno vylúčiť aj vzhľadom na prehĺbovanie nestability, eskaláciu prebiehajúcich konfliktov a nestabilitu v regiónoch susediacich s územím členských štátov NATO a EÚ. Potenciál konvenčných zbraní štátov a neštátnych aktérov sa pritom neustále zvyšuje a do výzbroje sú zavádzané sofistikované prostriedky vedenia bojovej činnosti.

27. Situácia na juhu a východe Ukrajiny je varovaním, že ozbrojený konflikt v Európe nemusí mať iba podobu priameho vojenského stretu medzi štátmi, ale aj hybridného spôsobu vedenia bojových činností. Hybridná hrozba predstavuje súbor nátlakových a podvratných činností, konvenčných a nekonvenčných, vojenských a nevojenských metód a nástrojov, využívaných koordinovane na dosiahnutie konkrétnych politických cieľov bez formálneho vyhlásenia vojny a pod prahom zvyčajnej reakcie. Zahŕňať môžu ovplyvňujúce, centrálné riadené spravodajské a informačné pôsobenie, pôsobenie neštátnych aktérov, vrátane polovojenských skupín, či nasadenie ozbrojených síl štátneho aktéra bez označenia. Takéto hybridné aktivity sa môžu začať skôr než dôjde k otvorene deklarovanej vojenskej operácii. Polarizujú spoločnosť, vnášajú neistotu, a tým podkopávajú legitimitu, dôveryhodnosť, akcieschopnosť štátnych inštitúcií a demokratický ústavný poriadok a majú tak negatívny vplyv na realizáciu bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky. Hybridné aktivity môžu byť zamerané aj na oslabovanie podpory verejnosti pre plnenie medzinárodných záväzkov, či ochromenie reakcie medzinárodného spoločenstva.

28. Bezpečnosť nie je iba doménou fyzického sveta: informačné a komunikačné technológie umožnili nevídaný civilizačný pokrok, no zároveň vytvorili nové zraniteľnosti. **Kybernetické útoky** sa stali dennou súčasťou života, sú komplexnejšie, sofistikovanejšie a dynamickejšie, využívané štátnymi aj neštátnymi aktérmi a čoraz častejšie využívané v rámci konvenčného a hybridného boja. Následky kybernetického útoku môžu dosiahnuť úroveň porovnateľnú s následkami konvenčných útokov a môžu zásadným spôsobom ohroziť chod štátu a bezpečnosť občana. Slovenská

republika a jej spojenci v NATO preto uznali kybernetický priestor ako osobitnú operačnú doménu, v ktorej štát pôsobí v súlade s princípmi medzinárodného práva. Čoraz dôležitejšou súčasťou bezpečnostného prostredia sa stáva vesmírny priestor.

29. Bezpečnostnou hrozbou pre Slovenskú republiku je nárast **pôsobenia cudzích spravodajských služieb** v SR, a to aj v súvislosti so zvyšujúcou sa úrovňou informatizácie. Ich pôsobenie zahŕňa predovšetkým získavanie informácií, vrátane utajovaných skutočností, ktorých únik ohrozuje záujmy SR a jej spojencov, snahu o infiltráciu do ústredných orgánov štátnej správy a bezpečnostných zložiek, ovplyvňovanie verejnej mienky a priemyselnú špionáž. Schopnosťou realizovať spravodajské aktivity ohrozujúce bezpečnosť SR disponujú aj niektorí domáci a zahraniční neštátni aktéri.

Vnútoraná bezpečnosť štátu

30. Kombinácia finančnej, hospodárskej a migračnej krízy prispela k poklesu dôvery verejnosti v národné, európske a transatlantické **hodnoty, princípy a inštitúcie**, na ktorých spočíva bezpečnosť, stabilita a prosperita Slovenska, čo zároveň oslabuje budovanie pozitívneho **vzťahu občana k štátu**.
31. **Šírenie intolerancie**, neznášanlivosti, extrémizmu a nárast prejavov radikalizácie a násillia v spoločnosti je vážnou bezpečnostnou hrozbou pre Slovenskú republiku, pretože obmedzuje rozvoj demokratického štátneho zriadenia postaveného na princípoch právneho štátu, rešpekte a dodržiavaní ľudských práv a občianskych slobôd. Bezpečnostnou hrozbou je tiež snaha o ovplyvňovanie rozhodovacích procesov na úrovni štátu.
32. Narastajúca podpora extrémizmu je spojená s **kritikou štátnych inštitúcií a medzinárodných organizácií**, ktorých je SR členom. Extrémistické hnutia účelovo poukazujú na sociálnu nespravodlivosť a odtrhnutosť politických a ekonomických elít od problémov radových občanov, spochybňujú systém základných práv a slobôd, legitimitu štátnych inštitúcií a medzinárodných organizácií, ktorých je SR členom, podnecujú medzietnické a sociálne konflikty.
33. Významný podiel na tomto vývoji má **šírenie protizápadnej propagandy**. Umožňuje ho najmä účinná a zdrojovo nenáročná propagácia prostredníctvom elektronických foriem komunikácie, najmä sociálnych sietí.
34. Hrozba terorizmu sa v 21. storočí výrazne zvýšila. Teroristické útoky sú varovaním, že dôsledky extrémistických ideológií a radikalizácie sú častokrát tragické a ohrozujú bezpečnosť obyvateľov SR naprieč európskym kontinentom. Vzhľadom na zhoršujúcu sa bezpečnostnú situáciu vo viacerých krajinách EÚ sa riziko uskutočnenia teroristických aktivít na území SR postupne zvyšuje.
35. Teroristickú hrozbu predstavujú predovšetkým násilné aktivity zradikalizovaných **jednotlivcov** alebo **menších buniek**, inšpirovaných propagandou globálne pôsobiacich teroristických organizácií alebo konajúcich na ich pokyn. Terorizmus predstavuje **ideologickú hrozbu** pre demokratické zriadenie, pretože jeho účelom a

výsledkom je šírenie strachu a nenávisť, ktoré v konečnom dôsledku môže viesť k neprimeranej reakcii štátu a radikalizácii v spoločnosti. Terorizmus zároveň **poškodzuje hospodárstvo**, napríklad spôsobením poklesu investovania alebo ochromením turistického ruchu.

36. Novú bezpečnostnú hrozbu predstavuje fenomén **zahraničných (teroristických) bojovníkov**, teda občanov členských štátov EÚ (vrátane Slovenskej republiky) bojujúcich v zahraničí a následne sa vracajúcich na domácu pôdu alebo do tretích krajín, kde môžu pokračovať v extrémistickej a násilnej trestnej činnosti. Bezpečnostnú hrozbu predstavuje aj možná infiltrácia migračnej a utečeneckej vlny osobami sympatizujúcimi s radikálnymi a **teroristickými organizáciami**, veteránmi bojov z konfliktných zón.
37. Pôsobenie **organizovaného zločinu** je bezpečnostnou hrozbou pre Slovenskú republiku. Organizovaný zločin sa snaží prenikať do verejného života, sústreďuje sa na nelegálnu výrobu a distribúciu drog, prevádzachstvo, obchodovanie s ľuďmi, nelegálne obchodovanie so zbraňami, počítačové pirátstvo, porušovanie práv duševného vlastníctva, finančnú kriminalitu a niektoré formy environmentálnej kriminality a kriminality týkajúcej sa nebezpečných materiálov.
38. Organizovaný zločin **poškodzuje hospodárske záujmy** SR predovšetkým pri daňových podvodoch, predajoch verejného majetku, verejných obstarávaníach alebo pri čerpaní dotácií. Často pri tom využíva korupčné praktiky. Prienik organizovaného zločinu do podnikateľského prostredia z dlhodobého hľadiska poškodzuje trhové prostredie v SR. Distribúcia drog a pašovanie ľudí a tovarov do EÚ patria medzi významné zdroje príjmov nielen organizovaného zločinu, ale aj teroristických organizácií, ktoré často priamo ovládajú časť distribučného reťazca týchto komodít.
39. Realizáciu bezpečnostných záujmov SR podstatne ovplyvňuje schopnosť **bezpečnostného systému štátu reagovať na krízové situácie**. Súčasné riadenie v bezpečnostnom systéme nie je dostatočne adaptované na rýchlo sa meniace bezpečnostné prostredie. Je zaťažené množstvom inštitucionálnych komplikácií, medzi ktorými dominuje vysoký počet subjektov vstupujúcich do riadenia, nejasné horizontálne a vertikálne kompetenčné rozhranie a absencia zodpovedajúcich informačných a komunikačných tokov a platnými právnymi predpismi, ktoré neumožňujú adekvátne reagovať na novovznikajúce hrozby. Funkčnosť bezpečnostného systému SR je limitovaná aj dôsledkami dlhodobých zdrojových deficitov väčšiny jeho prvkov.
40. Vývoj bezpečnostnej situácie v euroatlantickom priestore a ďalších regiónoch sveta môže mať preto nielen nepriamy, ale aj priamy dopad na bezpečnosť občanov SR počas ich pobytu v zahraničí.

Materiálne, ekonomické a environmentálne bezpečnostné výzvy

41. Pretrvávajúca **surovinová a energetická závislosť** SR predstavuje latentnú bezpečnostnú hrozbu, ktorú však nie je možné v plnej miere eliminovať.

Zmierňovanie rizík vyplývajúcich z uvedenej hrozby je realizované prostredníctvom projektov zameraných na diverzifikáciu zdrojov, ktorá okrem iného vyplýva zo stratégie Energetickej únie EÚ. Energetická a surovinová bezpečnosť SR je ovplyvňovaná aj tranzitnou pozíciou krajiny, ktorú si chce SR aj naďalej udržať s cieľom budovania bezpečného energetického mixu.

42. Bezpečnosť závisí aj od **sociálnych faktorov**, ako sú nízka úroveň sociálnej súdržnosti, prehĺbovanie sociálnej nerovnováhy, nerovnomerný ekonomický rozvoj, príjmové a regionálne rozdiely, vzťah k menšinám, demografické zmeny, obmedzená dostupnosť k zdravotnej starostlivosti, nedostatky vo vzdelávacom systéme a korupcia. Pre bezpečnosť sú dôležité aj politické faktory ako dôveryhodnosť politickej reprezentácie, stabilita demokratického právneho štátu, vymožitelnosť práva, ako aj zodpovedné a profesionálne pôsobenie všetkých aktérov verejného života, vrátane médií, akademického a mimovládneho sektora.
43. Slovenská republika je konfrontovaná s nepriaznivými dôsledkami meniacich sa **klimatických podmienok**, spojených s výskytom prírodných a človekom spôsobených mimoriadnych udalostí. Zmena klímy je zdokumentovaná ako faktor, ktorý má vplyv na prírodné ekosystémy a biodiverzitu, zmenu poľnohospodárskej výroby a celé životné prostredie. Vytvára nové výzvy v oblasti **potravinovej bezpečnosti a zdravotného zabezpečenia**. Súčasťou klimatických zmien je čoraz väčší dopyt po pitnej vode, ktorá sa môže stať žiadanou nedostatkovou komoditou.
44. Ekologické zmeny, znečistenie vzduchu, nedostatok pitnej vody, narušanie prirodzených ekosystémov vedú k zhoršeniu až ohrozeniu života. Permanentnú hrozbu pre životy, zdravie a majetok obyvateľstva predstavujú **živelné pohromy, havárie a katastrofy**, a to pre ich nepredvídateľnosť a potenciálne rozsiahle dôsledky.

BEZPEČNOSTNÁ POLITIKA SR

45. Bezpečnostná politika predstavuje súbor nástrojov a opatrení zameraných na presadzovanie bezpečnostných záujmov SR. V záujme bezpečnosti štátu a občana je bezpečnostná politika SR postavená na odhodlanosti štátu identifikovať a riešiť bezpečnostné hrozby prostredníctvom bezpečnostnej politiky. Kladie dôraz na odolnosť štátnej správy a samospráv zvládať závažné bezpečnostné incidenty a krízy a ich schopnosť zachovať alebo rýchlo obnoviť svoje základné funkcie. Zdôrazňuje význam obrany štátu v podmienkach 21. storočia.
46. Základným prostriedkom realizácie bezpečnostnej politiky štátu je bezpečnostný systém, za riadenie ktorého je zodpovedná vláda. Jeho prvkami sú štátne orgány, orgány samosprávy, ozbrojené sily, ozbrojené zbory, ozbrojené bezpečnostné zbory, bezpečnostné a spravodajské služby, a ďalšie záchranné zložky integrovaného záchranného systému, subjekty hospodárskej mobilizácie, subjekty pôsobiace na finančnom trhu a ostatné relevantné fyzické a právnické osoby.
47. Bezpečnostný systém SR je súborom zahraničnopolitických, ekonomických, obranných, vnútrobezpečnostných, sociálnych, záchranných a ekologických

nástrojov a ich vzájomných väzieb. Základným predpokladom pre riadenie, výstavbu a rozvoj bezpečnostného systému SR sú efektívne fungujúce zákonodarné, výkonné a súdne orgány.

Posilňovanie platnosti základných princípov a noriem medzinárodného práva

48. SR sa bude zasadzovať za potvrdenie a **udržanie platnosti základných princípov** a noriem medzinárodného práva, na ktorom je založený systém medzinárodných vzťahov. Zároveň bude jasne odmietat' jeho porušovanie a prispievať k opatreniam na potrestanie porušiteľ'ov.
49. Bude tiež podporovať mechanizmy zamerané na **rozvoj medzinárodného práva** a budovanie efektívneho multilateralizmu. Bude preto **podporovať činnosť OSN** a zvyšovanie jej efektívnosti, vrátane reformy Bezpečostnej rady OSN. SR sa bude angažovať v úlohách **preventívnej diplomacie**, mediácie a mierového urovnania medzinárodných sporov. Bude venovať pozornosť budovaniu **domácich personálnych kapacít** na tento účel.
50. SR podporuje princípy, na ktorých je založená **OBSE**. V rámci svojho pôsobenia sa bude SR na jej pôde zasadzovať za **dodržiavanie existujúcich opatrení** na budovanie dôvery a bezpečnosti, ako aj **režimu kontroly** konvenčných ozbrojených síl v Európe, a ich ďalšiu aktualizáciu. Bude tiež podporovať rozvoj ekonomickej spolupráce, ochranu ľudských práv v Európe, ako aj zabezpečenie **dostatočných kapacít** OBSE potrebných k predchádzaniu, monitorovaniu a riešeniu konfliktov.
51. SR bude, v súlade so svojimi spojeneckými záväzkami, presadzovať politiku **nešírenia zbraní hromadného ničenia**, kontroly zbrojenia a odzbrojenia a zároveň bude konštruktívne prispievať k snahám medzinárodného spoločenstva naplňat' ciele tejto politiky. V oblasti obchodovania s výrobkami obranného priemyslu a položkami s dvojakým použitím bude SR dôsledne uplatňovať svoje medzinárodné záväzky.
52. Dôležitou súčasťou rozvoja európskeho a globálneho medzinárodného systému smerujúceho k bezpečnosti, stabilite a prosperite sú medzinárodné organizácie. SR bude aj naďalej podporovať multilaterálnu diplomaciu v medzinárodných organizáciách, ktorých je členom, vrátane Rady Európy, Organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj, či Svetovej obchodnej organizácie.
53. SR bude presadzovať širšie politické zastúpenie žien a posilnenie ich postavenia v rozhodovacích procesoch. Bude podporovať vnímanie žien ako dôležitých aktérov mieru a bezpečnosti s potenciálom posilniť odolnosť komúnit a spoločnosti.

Posilňovanie bezpečnosti a stability euroatlantického priestoru

54. **Bezpečnosť euroatlantického priestoru je nedeliteľná.** SR svoju bezpečnosť zaručuje a aktívne sa podieľa na formovaní bezpečnostného prostredia v rámci členstva v NATO a EÚ, v spolupráci so spojencami a partnermi. Využíva tak lepšie

podmienky na presadzovanie svojich bezpečnostných záujmov a zároveň preberá spoluzodpovednosť za plnenie úloh týchto integračných zoskupení v oblasti bezpečnosti a obrany. SR bude na pôde EÚ a NATO presadzovať hľadanie spoločných riešení a v plnom rozsahu sa podieľať na realizácii kolektívne prijatých záväzkov. S cieľom budovať solidaritu členských štátov EÚ a NATO v bezpečnostných témach bude SR presadzovať **ucelený prístup**, ktorý zohľadní špecifickú povahu, prepojenosť a geografický vektor hrozieb a nerovnomerné rozloženie ich potenciálnych dôsledkov pre bezpečnosť spojencov.

55. **Členstvo v NATO** predstavuje pre SR najvyššiu medzinárodnú záruku obrany a nástroj napĺňania jej bezpečnostných záujmov. SR bude presadzovať, aby NATO zostalo hlavnou platformou pre rozvoj multilaterálnej a bilaterálnej spolupráce v bezpečnostnej a vojenskej oblasti v euroatlantickom priestore. Bude sa tiež usilovať o to, aby NATO bolo hlavným fórom **transatlantického dialógu** o bezpečnosti a obrane, politickej a bezpečnostnej spolupráce medzi jeho európskymi a severoamerickými členmi, a aby sa zachovala jeho vnútorná **jednota a solidarita**. Osobitné postavenie z hľadiska presadzovania bezpečnostných záujmov SR majú **vzťahy so Spojenými štátmi americkými (USA)**, ktoré sú kľúčové pre bezpečnosť Európy. SR sa bude snažiť o ich aktívnu zaangażovanosť pri budovaní stabilnej a bezpečnej Európy.
56. SR sa bude snažiť všestranne posilňovať **kolektívnu obranu** v rámci NATO, a podporí jeho **transformáciu a adaptáciu** na nové druhy hrozieb a výziev, vrátane posilnenia východného krídla NATO. Bude reformovať a budovať svoj bezpečnostný systém tak, aby prispievala k rozvoju požadovaných spôsobilostí NATO, vrátane posilňovania teritoriálnej obrany a zapájania sa, prispievať do misií a operácií Aliancie mimo teritória členských krajín v rámci schváleného mandátu. V zmysle prijatých záväzkov bude postupne zvyšovať svoje obranné výdavky a v rámci nich zodpovedajúci podiel investícií do výzbroje a techniky Ozbrojených síl SR a súvisiaceho výskumu a vývoja.
57. SR prispeje k realizácii cieľov **európskej integrácie**, ktorá je najlepším predpokladom trvalo udržateľného rozvoja u nás a v celej Európe, a zapojí sa do jej prehĺbovania. Má ambíciu participovať na posilnenej spolupráci v oblasti bezpečnosti a obrany, v súlade so zmluvným rámcom EÚ. Bude aktívne spoluvytvárať a implementovať Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku (SZBP) EÚ, vrátane postupného ďalšieho posilnenia SBOP v zmysle cieľov stanovených v **Globálnej stratégii EÚ** pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku.
58. V súlade s princípom solidarity bude SR pomáhať krajinám napadnutým alebo ohrozeným teroristickými útokmi a postihnutým živelnými pohromami. Posilní svoje **kapacity krízového manažmentu** s cieľom prispievať do operácií a misií vedených EÚ. Podporí budovanie operačných spôsobilostí Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky tak, aby boli **komplementárne so spôsobilosťami vytváranými v rámci NATO** a záujmami SR v NATO. SR podporí plnohodnotné zapojenie slovenskej

priemyselnej a technologickej základne do budovania európskeho obranného trhu a projektov podporených Európskym obranným fondom.

59. SR bude presadzovať všestranný **rozvoj strategickej spolupráce medzi EÚ a NATO**, zahŕňajúcu aj oblasť spoločného situačného prehľadu a koordinovaného systému včasného varovania. Bude podporovať koordinovaný prístup EÚ a NATO k riešeniu otázok spoločného záujmu, vrátane kybernetickej bezpečnosti, členia hybridným hrozbám, civilného krízového manažmentu či spoločných cvičení. Pri posilňovaní Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ bude SR vnímať NATO ako bezprostredného partnera, ktorý disponuje jedinečnými vojenskými štruktúrami a spôsobilosťami. Bude presadzovať, aby sa EÚ a NATO vyhýbali zbytočným duplicitám v oblasti obrany a bezpečnosti. SR bude povzbudzovať EÚ a NATO ku koordinácii, aktívnej **spolupráci a vzájomnej pomoci** v prípade vzniku krízovej situácie, a umocňovať tým záväzok partnerských štátov pomôcť SR v prípade potreby.
60. SR bude prijímať opatrenia proti nelegálnej nekontrolovateľnej migrácii a prevádzkačstvu, a za týmto účelom bude presadzovať **udržateľnú migračnú a azylovú politiku EÚ**. Bude podporovať dosiahnutie stabilne vysokej úrovne ochrany vonkajších hraníc EÚ a absencie kontrol na vnútorných hraniciach schengenského priestoru. SR bude naďalej presadzovať solidárne riešenia, ktoré budú udržateľné a zodpovedajúce špecifickým možnostiam jednotlivých členských štátov. Bude aktívne podporovať dôsledné uplatňovanie schengenských predpisov, prioritizáciu návratovej politiky vo vzťahoch s tretími štátmi, proces implementácie kompaktov v rámci európskej migračnej agendy s vybranými krajinami, a v tejto oblasti využívať medzinárodnú spoluprácu.
61. SR bude podporovať posilňovanie a **prehlbovanie spolupráce v rámci EÚ v oblasti vnútornej bezpečnosti**. To sa osobitne týka vzájomnej výmeny spravodajských informácií, nastavenia systémov spoločnej evidencie pri vstupe a výstupe z Únie, ako aj registrácie cestujúcich pred príchodom do EÚ. Bude tiež podporovať celostný prístup EÚ k otázkam bezpečnosti, jej vonkajšej a vnútornej dimenzie.
62. SR má záujem na stabilnej bezpečnostnej situácii v susedných krajinách a preto dlhodobo rozvíja a podporuje **dobré vzájomné susedské vzťahy** a prehlbovanie spolupráce bez ohľadu na ich členstvo v EÚ a NATO. Osobitnú úlohu zohráva **Vyšehradská skupina (V4)**, prostredníctvom ktorej môžu jej členovia efektívnejšie presadzovať svoje záujmy v celom spektre oblastí, vrátane ekonomickej, kultúrnej, bezpečnostnej a obrannej. Zároveň platí, že Slovenská republika bude vždy dbať na súlad aktivít V4 so svojimi záujmami a záväzkami v rámci EÚ a NATO.

Posilňovanie bezpečnosti a stability v európskom susedstve

63. SR bude prispievať k zvyšovaniu bezpečnosti a stability štátov v širšom európskom susedstve **podporou zvyšovania ich odolnosti** voči celému spektru hrozieb a budovania ich schopnosti zvládať a zmiernovať následky miestnych a regionálnych konfliktov.

64. Bude aktívne prispievať k prevencii zlyhávania štátov a obnove ich základných funkcií. Bude tiež podporovať projekty zamerané na oblasť **reformy bezpečnostného sektora** a poskytovať **rozvojovú a humanitárnu pomoc** zameranú na ekonomickú transformáciu a rozvoj demokratických štruktúr, spolupracujúc pritom s mimovládnyimi organizáciami.
65. SR podporí **angažovanosť medzinárodného spoločenstva** v prípade rezignácie štátu na ochranu jeho občanov, závažného porušovania ich práv a slobôd, a pri humanitárnej kríze.
66. SR bude realizovať aktivity zamerané na prehlbovanie spolupráce s partnerskými krajinami EÚ a NATO vo východnom a južnom susedstve. Zároveň bude **podporovať ďalšie rozširovanie EÚ a NATO**, ktoré je prioritou zahraničnej politiky SR a ktoré má dlhodobu pozitívny vplyv na bezpečnosť, stabilitu a prosperitu euroatlantického priestoru.
67. SR sa bude aktívne podieľať na **odstraňovaní príčin nelegálnej nekontrolovateľnej migrácie** v krajinách pôvodu. Bude sa usilovať o zvyšovanie financovania oficiálnej rozvojovej pomoci a tým prispievať k posilňovaniu globálnej bezpečnosti. SR sa bude podieľať na rozvojových aktivitách v súlade s rozvojovými cieľmi EÚ a OSN.

Posilňovanie bezpečnostného systému štátu

68. Predpokladom bezpečnosti štátu je **funkčný bezpečnostný systém**, zahŕňajúci subjekty a profesionálne ľudské zdroje na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Bezpečnostný systém SR sa zameriava na včasné varovanie, prevenciu, zmierňovanie a odstraňovanie následkov krízových situácií.
69. SR vytvorí podmienky pre materiálne a technické **zabezpečenie potreby riešenia krízových situácií**, vrátane efektívneho informačného, komunikačného a vyhodnocovacieho systému krízového riadenia štátu a krízovej spolupráce s EÚ a NATO. Zdokonalí systém plánovania na úseku bezpečnosti pre všetky orgány štátu a jeho výkonné zložky. Bude posilňovať bezpečnosť zastupiteľských úradov v zahraničí a ich komunikačného spojenia. SR posilní **inštitucionálne a personálne kapacity** pre riešenie bezpečnostných hrozieb a situácií, najmä zaistí dostatočné analytické kapacity v rámci všetkých relevantných ústredných orgánov štátnej správy.
70. Na základe priebežnej **analýzy funkčnosti bezpečnostného systému** bude SR prijímať adekvátne inštitucionálne a legislatívne opatrenia na zefektívnenie jeho fungovania. Bude optimalizovať systém krízového riadenia, vrátane ustanovenia novej štruktúry pre riešenie krízových situácií. SR bude zdokonaľovať nástroje pre posúdenie efektivity realizovaných opatrení v oblasti bezpečnostnej politiky štátu, akými sú napríklad **analytické nástroje a systém včasného varovania** pre účely prevencie, odhaľovania bezpečnostných rizík a hrozieb.
71. **Cvičenia krízového manažmentu** na národnej a medzinárodnej úrovni prispievajú k funkčnosti bezpečnostného systému SR. V rámci cvičení bude SR zlad'ovať plnenie úloh viacerých prvkov bezpečnostného systému, vrátane strategickej úrovne

rozhodovacieho procesu, ako aj centier sústredeného sociálneho zabezpečenia pre potreby obyvateľstva.

Posilňovanie obrany štátu

72. SR bude dôsledne naplňovať svoju prvoradú **zodpovednosť za vlastnú obranu**. Tá je dôležitým predpokladom zachovania existencie, zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti hraníc štátu.
73. Členstvo v NATO a EÚ jej zabezpečuje SR medzinárodnú podporu a pomoc pri ozbrojenom napadnutí, pričom SR sa bude pripravovať na poskytnutie pomoci a podpory členskému štátu NATO alebo EÚ v súlade so svojimi zmluvnými záväzkami.
74. Bude budovať systém obrany štátu, ktorý je súčasťou bezpečnostného systému štátu, a udržiavať a rozvíjať tak svoju individuálnu schopnosť **odolávať ozbrojenému napadnutiu**.
75. Bude tiež spolupracovať s členskými štátmi NATO za účelom budovania odstrašovacej a obrannej kapacity aliancie ako celku. S cieľom zlepšiť schopnosť kolektívnej obrany bude **zvyšovať interoperabilitu** svojich síl a prijímať opatrenia na zdokonaľovanie svojej schopnosti poskytovať svojim spojencom **podporu hostiteľskej krajiny**, vrátane podpory vyššej flexibility pri pohybe síl spojencov. Bude pripravovať a zabezpečovať svoju **obranu aj v kybernetickom priestore**, ktorý je jednou z piatich operačných domén NATO. Zapojí sa do systémov a programov protiraketovej obrany.
76. SR sa bude podieľať na **obrannej spolupráci** v rámci NATO a EÚ, ako aj na regionálnom a bilaterálnom základe, pričom sa bude usilovať najmä o vytvorenie a udržiavanie zdrojovo náročných vyspelých vojenských spôsobilostí. Bude podporovať posilnenie európskej obrannej priemyselnej a technologickej základne a zapájanie sa obranného priemyslu SR do európskej dodávateľskej siete a európskych projektov obrannej spolupráce. Bude tiež podporovať posilňovanie autonómie EÚ vo vesmírnej oblasti.
77. Obranné spôsobilosti bude rozvíjať prostredníctvom **modernizácie ozbrojených síl** a súvisiacich prvkov podpory a riadenia, odstraňovania závislostí na vojenskej technike sovietskeho pôvodu a prechodu na **modernú vojenskú techniku** zavedenú vo výzbroji ozbrojených síl spojencov. SR pripraví a bude aktualizovať plán **rozvoja obranného a bezpečnostného priemyslu SR**.
78. SR zabezpečí **potrebné zdroje na obranu štátu** najmä postupným zvyšovaním obranných výdavkov na úroveň 1,6% HDP do roku 2020 a ich smerovaním k úrovni 2% HDP, v súlade s jej záväzkami. Takéto navýšenie SR umožní prevzatie zodpovedajúceho podielu na spoločnom obrannom úsilí NATO a vytvorí predpoklady pre vyššiu účasť SR v projektoch obrannej spolupráce v rámci EÚ.

79. SR bude systematicky rozvíjať **personálne kapacity** svojich plne profesionalizovaných ozbrojených síl a zároveň intenzívne budovať systém **aktívnych záloh**, ktoré majú OS SR poskytovať potrebné spôsobilosti v čase krízy. Bude realizovať **prípravu obyvateľstva** na obranu štátu, motivovať ho tým k výkonu služby v ozbrojených zboroch a budovať doplnkové kapacity v rámci **dobrovoľnej vojenskej prípravy**.
80. SR bude realizovať **novelizáciu právnych predpisov** zameraných na skvalitnenie a zefektívnenie fungovania systému obrany vrátane adekvátnych podmienok na zapojenie sa do medzinárodného krízového manažmentu, posilňovania obrany a odstrašenia NATO a činností kolektívnej bezpečnosti.

Posilňovanie odolnosti štátu

81. SR prijme a bude implementovať **konceptiu zvyšovania odolnosti voči hybridným hrozbám**. Zvýši svoju schopnosť odhaľovať a obmedzovať **aktivity cudzích spravodajských služieb** zameraných proti jej bezpečnostným záujmom, čo si vyžiada posilnenie spravodajských a iných súvisiacich spôsobilostí. Bude vytvárať adekvátne **kapacity pre strategickú komunikáciu doma a v zahraničí**, najmä v informačnom prostredí EÚ a NATO.
82. **Spravodajské služby** pôsobiace transparentným spôsobom a pod efektívnou kontrolou sú dôležitou súčasťou ochrany štátu a občanov pred najzávažšími bezpečnostnými hrozbami. SR bude naďalej podporovať rozvoj ich technických a personálnych kapacít a optimalizovať právny rámec ich pôsobenia tak, aby dokázali adekvátne a pružne reagovať na meniace sa bezpečnostné prostredie.
83. Rozvoj medzinárodnej **spolupráce s partnerskými spravodajskými službami**, najmä so službami členských štátov EÚ a NATO, bude pri dodržaní zásady suverenity SR v bezpečnostných otázkach kľúčovou súčasťou boja proti nadnárodným hrozbám, predovšetkým proti terorizmu a proti špiónážnym aktivitám cudzích spravodajských služieb.
84. SR prijme opatrenia na obmedzenie zraniteľnosti **prvkov kritickej infraštruktúry**. Bude pokračovať v posilňovaní **odolnosti sietí** podieľajúcich sa na riadení štátu, ako aj kritickej civilnej a vojenskej **elektronickej infraštruktúry**. Za týmto účelom zintenzívni spoločné využívanie informácií a koordináciu aktivít na národnej a medzinárodnej úrovni, spoluprácu medzi civilnými a bezpečnostnými zložkami štátu, ako aj verejným a súkromným sektorom.
85. Cieľom koncepcie **kybernetickej bezpečnosti** je otvorený, bezpečný a chránený národný kybernetický priestor. SR vytvorí inštitucionálny a právny rámec zameraný na zvyšovanie bezpečnosti a odolnosti kybernetického priestoru. Výsledkom bude komplexný **systém kybernetickej bezpečnosti**, ktorý zahŕňa aj medzinárodnú spoluprácu, spoluprácu so súkromným sektorom a akademickou obcou. S cieľom

zvyšovať bezpečnosť a odolnosť svojho kybernetického priestoru sa SR bude naďalej zúčastňovať medzinárodných cvičení, skúsenosti z nich bude implementovať na národnej úrovni. Bude pokračovať vo formovaní verejného **povedomia v oblasti kybernetickej bezpečnosti** na všetkých úrovniach štátu a spoločnosti. Zároveň podporí posilnenie medzinárodného právneho rámca regulujúceho **kybernetické operácie štátov**.

86. SR bude systematicky formovať efektívny, pružný a odolný **systém ochrany utajovaných skutočností**, ktorého cieľom bude zdokonalenie a zjednodušenie výmeny a prenosu utajovaných skutočností medzi relevantnými aktérmi Bezpečnostného systému SR a so zahraničnými partnermi. Takisto bude pokračovať v posilňovaní bezpečnostného povedomia v oblasti ochrany utajovaných skutočností v rámci štátnej správy a v podnikateľskom prostredí. Bude pokračovať v **spolupráci so zahraničnými partnermi** na aktivitách zvyšujúcich bezpečnosť systémov vzájomnej komunikácie a výmeny informácií, zvlášť v oblasti prenosu a ochrany utajovaných informácií, a podieľať sa na **výmene skúseností** v oblasti spravodajstva, vzdelávania, strategickej komunikácie, kybernetickej bezpečnosti a obrany, ako aj boja s extrémizmom a radikalizáciou.
87. SR sa bude usilovať o **zamedzenie prístupu** neštátnych aktérov a teroristických organizácií k zbraniam hromadného ničenia. Za týmto účelom bude podporovať posilňovanie a zovšeobecňovanie medzinárodných noriem v oblasti odzbrojenia a nešírenia zbraní hromadného ničenia. Bude sa tiež zapájať a aktívne sa podieľať na **medzinárodných iniciatívach** zameraných na prevenciu nelegálneho získavania rizikových tovarov a materiálov. SR posilní **licenčnú politiku a kontrolu exportu** vojenského materiálu a tovarov a technológií dvojakého použitia aktívnou spoluprácou so združeniami relevantných priemyselných odvetví.
88. SR sa bude aktívne zapájať do spolupráce v oblasti **civilnej ochrany** s cieľom zlepšiť účinnosť systémov na predchádzanie krízovým situáciám, na prípravu a reakciu na ne, posilňovať spoluprácu v rámci EÚ a podporovať dobrovoľníctvo. SR bude naďalej využívať mechanizmus EÚ na úseku civilnej ochrany pre poskytnutie pomoci štátom postihnutým krízovou situáciou, či už vo forme materiálnej, finančnej alebo vo forme záchranných tímov. SR bude pripravená rovnako poskytnúť pomoc v prípade vzniku krízovej situácie iným krajinám. Na zvyšovanie odolnosti štátu v prípade krízovej situácie bude rozvíjať **civilné núdzové plánovanie**, berúc do úvahy požiadavky dohodnuté v rámci NATO. SR prijme adekvátne opatrenia na posilnenie **ochrany občanov a územia** SR pred prípadným použitím ZHN.
89. SR bude chrániť svojich občanov a obyvateľov voči **kriminálnym aktivitám**. Zvláštnu pozornosť bude venovať potláčaniu organizovaného zločinu, ktorého aktivity sa sústreďujú na nelegálnu výrobu a distribúciu drog, prevádzkačstvo, obchodovanie s ľuďmi, prostitúciu, počítačové pirátstvo, krádeže duševného vlastníctva, finančnú kriminalitu, a ktorý využíva a rozširuje korupciu a vytvára nelegálnu ekonomiku.
90. SR bude posilňovať právne, ekonomické, mediálne prostredie ako aj represívne nástroje zamerané na **prevenciu a eliminovanie organizovaného zločinu**.

Spravodajské zložky, polícia, prokuratúra a sudy budú aktívne bojovať s organizovaným zločinom a korupciou na všetkých úrovniach. SR bude posilňovať právne istoty občanov pri ochrane súkromného majetku, zvyšovať dôraz pri ochrane verejného majetku a verejného poriadku. SR podporí medzinárodnú spoluprácu národných štruktúr na presadzovanie právneho štátu a efektívne využívanie medzinárodných štruktúr pre boj s organizovaným zločinom.

Posilňovanie dôvery a podpory občanov

91. SR sa bude usilovať o **posilnenie dôvery a podpory verejnosti** v inštitúcie pluralitnej demokracie, ľudské práva a strategickú orientáciu zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ako aj o zvýšenie odolnosti štátu a spoločnosti voči dezinformačnej kampani a propagande zameranej proti jeho hodnotám a záujmom.
92. V záujme presadzovania svojich bezpečnostných záujmov bude klásť väčší dôraz na **strategickú komunikáciu s verejnosťou** naprieč všetkými vládnymi inštitúciami. Jej súčasťou bude diskusia o základných civilizačných hodnotách a princípoch ako sú demokracia, sloboda a ľudské práva, ako aj o našich národných a euroatlantických inštitúciách.
93. Aktívnou **komunikáciou o bezpečnostnej politike**, vrátane objasňovania významu členstva SR v EÚ a NATO, sa bude SR usilovať o posilňovanie všeobecného povedomia a informovanosti občanov, formovanie konsenzu a zachovanie dlhodobej kontinuity v zásadných otázkach bezpečnosti SR. Bude tiež realizovať prípravu obyvateľstva na krízové situácie, vrátane sebaochrany a poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. V tomto úsilí bude nevyhnutná spolupráca so samosprávou, odbornou verejnosťou, mimovládny sektorom a médiami.
94. SR bude venovať špeciálnu pozornosť komunikácii s **mladou generáciou**, ktorá nemá osobnú skúsenosť s nedemokratickým režimom. SR v tejto súvislosti spracuje komplexný program vzdelávania a výchovy k demokratickému občianstvu, prevencie extrémizmu, intolerancie, xenofóbie, vrátane antisemitizmu, a na sociálnu inklúziu žiakov. Program bude zameraný aj na výchovu ku kritickému mysleniu mladej generácie, viesť k vlastenectvu, demokratickým hodnotám, a rozvíjať branné povedomie.
95. S cieľom zvyšovania odolnosti štátu a jeho ochrany voči hybridným hrozbám prehľbi partnerstvo s relevantnými mimovládnymi organizáciami a bude aktívne podporovať **rozvoj občianskej spoločnosti**.

Potláčanie extrémizmu a terorizmu

96. **Prejavy extrémizmu a xenofóbie sú v SR neprípustné** a dlhodobým systematickým úsilím v rôznych oblastiach sa SR snaží o ich prevenciu a represiu. SR bude priebežne **analyzovať** postoje verejnosti k extrémistickým skupinám a **zamedzovať** aktivitám smerujúcim k ohrozeniu základných práv a slobôd, k destabilizácii, alebo k zmene

ústavného zriadenia, ohrozeniu vnútorného poriadku, zvrchovanosti a územnej celistvosti.

97. V oblasti **prevencie** sa SR zameria na **zvyšovanie povedomia verejnosti** o nebezpečenstve, ktoré extrémizmus a s ním súvisiace javy predstavujú pre spoločnosť a každého jednotlivca a zároveň prijme preventívne opatrenia **v sociálnej oblasti** a na podporu tolerancie v spoločnosti. SR bude vytvárať a podporovať mechanizmy obmedzujúce šírenie extrémistických a nenávisťných prejavov **v prostredí internetu**. Bude tiež dôrazne prijímať opatrenia na zamedzenie podpory extrémizmu cez elektronické prostriedky zo zahraničia. Bude pôsobiť smerom k **podpore budovania občianskej spoločnosti**, tolerantnosti a posilňovaniu ochrany menšín.
98. V oblasti represie sa Slovenská republika zameria na zvýšenie kapacít a možností na efektívne **odhaľovanie a stíhanie trestných činov extrémizmu** a s nimi súvisiace organizačné opatrenia. Súčasťou tohto úsilia bude zvýšenie efektívnosti monitorovania a odhaľovania trestných činov extrémizmu, a stíhanie ich páchatel'ov. Slovenská republika bude vytvárať inštitucionálne a personálne kapacity pre štátne orgány plniace úlohy v boji s extrémizmom. Prijme opatrenia proti pôsobeniu neregulárnych **polovojenských skupín** na území SR.
99. SR odsudzuje terorizmus vo všetkých jeho formách a podobách. Bude pokračovať v dôslednej realizácii opatrení nevyhnutných k **zamedzeniu teroristických útokov a odstraňovaniu príčin terorizmu** doma aj v zahraničí. Bude podporovať protiteroristické úsilie medzinárodného spoločenstva použitím politických, právnych, rozvojových a vojenských nástrojov.
100. Rôzne formy násilného extrémizmu a terorizmu sú okrem iného produktom pretrvávajúcich konfliktov, nedemokratických modelov vládnutia a zlyhávajúcich štátov. Súčasťou prevencie teroristických aktivít je preto zapojenie sa do post-konfliktnej obnovy štátov postihnutých krízou, a to najmä prostredníctvom humanitárnej a rozvojovej pomoci. SR bude presadzovať úzku vzájomnú **výmenu spravodajských informácií** medzi členskými štátmi EÚ a NATO a podporovať jej zintenzívňovanie.
101. Na domácej pôde bude SR zvyšovať **spoluprácu medzi rezortmi**, bezpečnostnými a spravodajskými zložkami SR a investovať do ľudských zdrojov a technologických riešení zameraných na zlepšenie spravodajstva. Bude pokračovať v podpore a realizácii opatrení na **zamedzenie prístupu teroristov k finančným a materiálnym zdrojom**, zbraniam a výbušnínám.. Bude aktívna v oblasti monitoringu, analýzy a zamedzovania **protizákonného obsahu a komunikácie**, vrátane propagandy džihadistických skupín, v mediálnom priestore a na internete.
102. SR sa bude usilovať minimalizovať bezpečnostnú hrozbu spojenú so **zahraničnými teroristickými bojovníkmi** a ich návratom do domovských štátov, resp. do tretích krajín. Bude realizovať opatrenia na zamedzenie vstupu osôb predstavujúcich teroristickú hrozbu alebo radikalizovaných osôb na svoje územie.

Zaručenie materiálnych, ekonomických a environmentálnych predpokladov bezpečnosti štátu

103. Pre fungovanie ekonomiky štátu a jeho ostatných oblastí je nevyhnutné **zaručiť surovinovú a energetickú bezpečnosť**. SR bude na pôde EÚ presadzovať dôsledné napĺňanie cieľov **Energetickej únie**, zachovanie národnej rozhodovacej suverenity v oblasti jadrovej energetiky a práva na stanovenie individuálneho energetického mixu, bude podporovať energetickú efektívnosť, úsporu energie a zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energií.
104. SR sa bude usilovať o **diverzifikáciu** zdrojov, trás a dodávateľov surovín a energie. Bude klásť dôraz na to, aby bola nová energetická infraštruktúra v Európe v súlade s európskym právom, vrátane **tretieho energetického balíčka**. Zároveň bude presadzovať udržanie svojej tranzitnej funkcie v oblasti zemného plynu ako aj zachovanie tranzitu tejto suroviny cez územie Ukrajiny. Podporí tiež rozvoj energetickej **infraštruktúry**, vrátane budovania dostatočných **zásob** strategických surovín (vrátane vody a potravín).
105. **Využívanie prírodných zdrojov**, vrátane nerastných surovín bude v súlade s princípmi trvalej udržateľnosti. SR bude klásť dôraz na obnoviteľné zdroje pri dodržaní prísnych princípov ochrany zložiek životného prostredia nastavením kritérií ich udržateľného využívania. Bude preferovať zelené hospodárstvo a obehovú ekonomiku pred neefektívnou a vyčerpateľnou ťažbou nerastných surovín.
106. SR bude venovať zvýšené úsilie monitorovaniu životného prostredia a efektívnosti krízového manažmentu pri vzniku živelných pohrôm, havárií a katastrof a iných krízových situácií. Bude tiež pokračovať v zaručovaní bezpečnosti vlastných jadrových zariadení v najvyššom štandarde.
107. Cieľom environmentálnej politiky SR bude udržať a zlepšiť všetky zložky životného prostredia t. j. ovzdušie, vodu, horniny, pôdu, rastlinstvo, živočíšstvo, chránené časti prírody, ako aj lesné hospodárstvo. Pozornosť bude upriamená na všetky formy života na Zemi, na ochranu a trvalé udržiavanie prírodných zdrojov, na záchranu prírodného dedičstva, ako aj vzhľad krajiny.
108. Súčasťou tejto politiky bude znižovanie emisií skleníkových plynov a efektívna adaptácia na prebiehajúce zmeny klímy. SR sa bude naďalej zapájať do globálnych iniciatív zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov a bude podporovať ochranu prírodných zdrojov, osobitne vody, prostredníctvom jej účinného opätovného využívania a ekologického zadržiavania v krajine. Integrované riadenie všetkých druhov vôd, vrátane vodných ekosystémov je podmienkou na dosiahnutie environmentálnych cieľov a trvalo udržateľného rozvoja. SR bude zabezpečovať vysokú úroveň potravinovej bezpečnosti pri zachovaní zdravotnej nezávadnosti celého potravinového reťazca.
109. Súčasťou politiky štátu bude aj zvyšovanie konkurencieschopnosti a zamestnanosti, ktoré bude brať do úvahy **globálne trendy** ako nárast rezistencie proti voľnému obchodu, pokrok v robotizácii a vývoji umelej inteligencie, otváranie sa nových

zdrojov lacnej pracovnej sily vo svete, a odliv mozgov a pracovnej sily do zahraničia. Rozvoj nových technológií vytvára zásadné príležitosti pre rozvoj spoločnosti, ale zároveň aj bezpečnostné riziká spojené s nezvládnutím alebo zneužitím nových technológií. SR pripraví opatrenia zamerané na minimalizáciu negatívnych dopadov a efektívne využitie **technologického pokroku** v národnom hospodárstve.

Ochrana občana doma a v zahraničí

110. Pripravenosť zdravotníctva na **poskytovanie zdravotnej starostlivosti** obyvateľstvu SR patrí medzi kľúčové bezpečnostné priority štátu. Na zabezpečenie dostupnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti v čase ohrozenia bezpečnosti štátu bude SR udržiavať adekvátny lôžkový fond, primeraný počet posádok záchranej zdravotnej služby, kliniky pracovného lekárstva, špecializované pracoviská infektológie a toxikológie. Naďalej sa bude zlepšovať pripravenosť na biologické, chemické a radiačné hrozby. Zvláštna pozornosť je venovaná zdravotnej starostlivosti v prípade vzniku jadrovej havárie.
111. SR bude venovať zvýšenú pozornosť **zdravotnej osвете obyvateľstva** s cieľom zabezpečiť primeranú úroveň zaočkovania populácie a zabráneniu šírenia nákazlivých chorôb. SR bude pokračovať v povinnom **zdravotnom vzdelávaní na školách**. Prierezová tematika zameraná na ochranu života a zdravia obsahuje aj učivo na zvládnutie situácií po vzniku priemyselných a ekologických havárií, dopravných nehôd, živelných pohrôm, prírodných katastrof a terorizmu. SR zabezpečí pripravenosť zdravotníckych zložiek pre prípad zvládnutia **pandemického ohrozenia obyvateľstva**. Osobitnou výzvou je zabezpečiť pripravenosť pred príchodom nových chorôb spôsobených **klimatickými zmenami**.
112. Schopnosť štátu realizovať svoju bezpečnostnú politiku závisí aj od viacerých **sociálnych a ekonomických predpokladov**. Slovenská republika bude pokračovať v **zvyšovaní životnej úrovne občanov**, znižovaní nezamestnanosti, a to aj prostredníctvom správne nastavenej sociálnej, hospodárskej a vzdelávacej politiky. SR bude priebežne zdokonaľovať svoju pripravenosť v oblasti **sociálneho zabezpečenia obyvateľstva SR**. Hlavné opatrenia sociálnej politiky sa budú zameriavať na zlepšovanie demografického profilu spoločnosti, zefektívnenie nástrojov pomoci v hmotnej núdzi, na zlepšenie kvality a financovania sociálnych služieb, na zefektívnenie nástrojov sociálnej integrácie osôb so zdravotným postihnutím, na opatrenia sociálno-právnej ochrany detí a na podporu rodín. Osobitnú oblasť predstavujú nástroje podporujúce sociálne začlenenie zraniteľných skupín do spoločnosti prostredníctvom komunitných centier a podpory terénnej sociálnej práce. Základným cieľom sociálnej politiky bude **podpora udržania a vytváranie nových pracovných miest** prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce. Súčasťou tohto úsilia budú opatrenia zamerané na zníženie odchodu kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia a zatraktívnenie trhu práce pre slovenských zahraničných absolventov.
113. Kvalitná a moderná diplomacia bude naďalej dôležitou súčasťou bezpečnostného systému SR. **Efektívna zahraničná služba** je kľúčová pre zabezpečenie a

presadzovanie záujmov štátu v oblasti bezpečnosti. Jej súčasťou je systematické **monitorovanie a vyhodnocovanie bezpečnostných hrozieb**, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť štátu a občanov nachádzajúcich sa v zahraničí prostredníctvom siete zastupiteľských úradov. SR bude pokračovať v **poskytovaní pomoci občanom v zahraničí** aj prostredníctvom siete zastupiteľských úradov SR a nástrojov EÚ.

ZÁVER

114. Prijatím Bezpečnostnej stratégie SR vládou SR a jej schválením Národnou radou SR sa vytvárajú podmienky na plnenie navrhovanej bezpečnostnej politiky a jednotlivých opatrení.

115. Plnenie bezpečnostnej stratégie sa opiera o víziu a ambíciu bezpečnejšej a odolnejšej SR, ktorá poskytuje bezpečie pre svojich občanov a obyvateľov, ako aj širšie okolie. Je záväzná pre všetky zložky bezpečnostného systému SR, je závislá od vytvorenia dostatočného zdrojového zabezpečenia a inštitucionálneho rámca, za ktoré zodpovedajú príslušné ústavné orgány SR.

Bezpečnostná rada SR bude pravidelne vyhodnocovať plnenie bezpečnostnej stratégie a každoročne prijímať Správu o bezpečnosti v SR s príslušným návrhom opatrení na adaptáciu bezpečnostného systému SR. Súčasťou jej hodnotenia môže byť aj návrh na aktualizáciu Bezpečnostnej stratégie SR, osobitne v prípade zmeny bezpečnostného prostredia.